

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ
ВАЗИРЛИГИ

ТОШКЕНТ МОЛИЯ ИНСТИТУТИ

“ИНФОРМАЦИОН-КОММУНИКАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАР”
КАФЕДРАСИ

«ИНФОРМАЦИОН-КОММУНИКАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАР» ФАНИДАН

РЕФЕРАТ

МАВЗУ: АХБОРОТ-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI –
TARAQQIYOTNING MUHIM OMILI

БАЖАРДИ: КБИ-92 ГУРУҲИ ТАЛАБАСИ
МУРТОЗАЕВ Н.

ТОШКЕНТ – 2017

AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI – TARAQQIYOTNING MUHIM OMILI

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasida O'zbekiston "Milliy tiklanish" demokratik partiyasi tashabbusi bilan O'zbekiston Respublikasi axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirining "O'zbekiston Respublikasi Milliy axborot-kommunikatsiya tizimini rivojlantirish kompleks dasturi bajarilishining borishi to'g'risida"gi axboroti eshitildi.

Parlament eshituvida davlat hokimiyati va boshqaruvi organlarining rahbarlari, axborot sohasi mutaxassis va ekspertlari, fuqarolik jamiyati institutlari vakillari, jurnalistlar ishtirok etdi.

Prezidentimiz Islom Karimov mamlakatimizni 2015 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish yakunlari va 2016 yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan Vazirlar Mahkamasining kengaytirilgan majlisida ta'kidlaganidek, bugungi kunda global iqtisodiyotda kompyuter va telekommunikatsiya texnologiyalari, dasturiy ta'minot mahsulotlarini ishlab chiqarish va ular asosida keng turdagi interfaol xizmatlar ko'rsatishni o'z ichiga olgan axborot-kommunikatsiya texnologiyalari sohasining roli va ahamiyati tobora ortib bormoqda.

O'zbekiston Respublikasi axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vaziri X.Mirzohidov Prezidentimiz tashabbusi bilan qabul qilingan 2013-2020 yillarda O'zbekiston Respublikasi Milliy axborot-kommunikatsiya tizimini rivojlantirish kompleks dasturi telekommunikatsiya texnologiyalari, aloqa tarmoqlari va infratuzilmasini rivojlantirishda muhim omil bo'lib xizmat qilayotganini ta'kidladi. Kompleks dastur doirasida umumiy qiymati 2,1 trillion so'mlik 17 loyiha, shuningdek, "elektron hukumat" tizimining axborot tizimlari va ma'lumotlar bazasini tashkil etishga doir 28 tadbir va loyihani amalga oshirish rejalashtirilgan. Buning samarasida yaqin istiqbolda davlat va jamiyatning samarali axborot-kommunikatsiya infratuzilmasiga bo'lgan ehtiyoji ta'minlanadi.

Ayni paytda soliq, kommunal soha, bojxona, ta'lim, sog'liqni saqlash va boshqa sohalarga axborot tizimlari keng joriy etilgan. Xususan, bunday tizim soliq sohasida hisobotlarni to'liq elektron shaklda topshirishga o'tish, soliq to'lovchilar uchun ellikdan ziyod zamonaviy interfaol xizmatlar ko'rsatish imkonini berdi. Bojxona sohasida tovarlarni deklaratsiyalash, eksport-import shartnomalarini ro'yxatdan o'tkazish elektron tarzda amalga oshirilayotgani samarasida tovarlarni bojxonada rasmiylashtirish hamda boshqa tegishli xizmatlar ko'rsatish jarayoni uch kundan bir kunga qisqardi. 2016 yilning birinchi yarmida bojxona yuk deklaratsiyalarining 159 mingdan ortig'i yoki 100 foizi elektron shaklda to'ldirildi.

Tadbirda axborot tizimlarining joriy etilishi nafaqat xizmatlar ko'rsatish jarayonini optimallashtirish va soddalashtirish, balki bu jarayonda mablag' tejalishiga ham xizmat qilayotgani ta'kidlandi. Masalan, davlat elektron xaridlarini amalga oshirish uchun tashkil qilingan "Xarid" tizimi

joriy yil birinchi yarmida elektron kimoshdi savdolarida 56 milliard so'mdan ziyod mablag'ni tejash imkonini berdi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari elektron to'lovlarni rivojlantirish sohasida ham keng qo'llanilayotgani qayd etildi. Chakana to'lovlarni real vaqt rejimida hisoblash kliring tizimi soliq, majburiy va kommunal to'lovlarni onlayn rejimida to'lash imkoniyatini sezilarli ravishda oshirdi. Jumladan, internet tarmog'i orqali onlayn-tranzaktsiyalar 1,6 barobar ko'paydi va 58,7 millionni tashkil qildi,

foydalanuvchilar esa 1,8 marta ko'payib, 1,2 million kishidan oshdi.

Bugungi kunda aholi kommunal xizmatlar uchun to'lovlarning 62 foizini elektron shaklda to'lamoqda.

Yagona interaktiv davlat xizmatlari portali rivojlanib, yangi yo'nalishlarni qamrab olmoqda. Ayni paytda portal orqali aholi va tadbirkorlik sub'ektlariga 289 zamonaviy xizmat ko'rsatilmoqda. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sohasida soliq va statistika hisobotlarini to'liq elektron shaklda topshirish, tadbirkorlik sub'ektlarini ro'yxatga olish, litsenziya hamda ruxsat beruvchi hujjatlarni olish uchun ariza taqdim etish, shuningdek, aholiga elektron murojaatlarni ko'rib chiqish, arxiv ma'lumotnomalarini berish, nafaqa olish, bolalarni maktabgacha ta'lim muassasasiga qabul qilish uchun ariza topshirish kabi xizmatlar ko'rsatilmoqda.

Iqtisodiyot real sektori tarmoqlariga zamonaviy axborot tizimlari, dasturiy mahsulot va texnologiyalarni keng joriy qilish bu sohadagi davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridandir.

Bugungi kunda aktsiyadorlik kompaniyalari, birlashmalar va yirik sanoat korxonalarida axborot tizimlari hamda dasturiy mahsulotlarni joriy etish bo'yicha umumiy qiymati 53,7 milliard so'mlik 79 loyiha hayotga tatbiq etildi.

Ushbu loyihalarining amalga oshirilishi boshqaruv va ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish orqali iqtisodiy samaraga erishish imkonini bermoqda. Xususan, "O'zmetkombinat" aktsiyadorlik jamiyatining boshqaruv jarayoniga axborot tizimlarining joriy etilishi samarasida ishlab chiqarishda foydalanilayotgan xomashyo xarajatlari 10-11 foiz kamaytirildi. "O'zbekko'mir" aktsiyadorlik jamiyatida sarf-

xarajatlarni 10 foiz, ishlab chiqarilayotgan mahsulot qiymatini 5 foiz pasaytirishga erishildi.

Ayni paytda dasturiy mahsulotlar bozorida faoliyat yuritayotgan 330 dan ziyod korxona tomonidan 2016 yilning birinchi yarmida qiymati 84 milliard so'mlikdan ortiq xizmatlar ko'rsatildi.

Kompleks dasturda telekommunikatsiya infratuzilmasini takomillashtirishga alohida e'tibor qaratilgan. So'nggi yillarda ma'lumotlar uzatish magistral tarmoqlarining xalqaro yo'nalish bo'yicha o'tkazuvchanlik qobiliyati 10 marta, viloyatlar markazlarigacha 4, tuman markazlarigacha 10, Toshkent shahrida 10 marta oshdi.

Tadbirda deputatlar Kompleks dasturdagi loyihalarni o'z vaqtida va samarali amalga oshirish, elektron xizmatlar orqali fuqarolarimiz turmush sifati, tadbirkorlik faoliyati uchun sharoitlarni yaxshilash, davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari faoliyati ochiqligini ta'minlash masalalariga e'tibor qaratdi.

Eshituvda Qonunchilik palatasi deputatlari tomonidan fuqarolar murojaatlari asosida ko'tarilgan masalalar ham muhokama qilindi. Deputatlar milliy telekommunikatsiya tarmog'ini rivojlantirish, davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari faoliyatiga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy qilish, "elektron hukumat" infratuzilmasini takomillashtirish borasida erishilgan natijalarni qayd etgan holda Kompleks dasturning alohida bandlari etarli darajada bajarilmayotganiga ham e'tibor qaratdi. Aholi kompyuter savodxonligini oshirish, fuqarolarni elektron davlat xizmatlaridan foydalanish mexanizmlari haqida xabardor qilish borasida amalga oshirilayotgan axborot-tushuntirish ishlari sifatini tubdan yaxshilash zarur.

Eshituv chog'ida O'zbekiston siyosiy partiyalari va Ekologik harakati guruhi o'z nizom va dasturiy hujjatlaridan kelib chiqqan holda muhokama etilgan masalalar yuzasidan munosabat bildirdi.

Parlament eshituvida O'zbekiston Respublikasining "Elektron hukumat to'g'risida"gi qonuni va Kompleks dastur ijrosini ta'minlash bo'yicha zarur qonunosti me'yoriy-huquqiy hujjatlarni ishlab chiqish va qabul qilish jadvalini tuzish, milliy axborot qonunchiligi va huquqni qo'llash amaliyotini yanada takomillashtirish yuzasidan fikr almashildi.